

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.558/2014/2. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Farkas Imre ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és **II.rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek – a dr. Földházi Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2014. szeptember 15. napján kelt 7.G.40.080/2014/10. sorszámú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 11. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 1.762.400,-(Egymillió-hétszázhatvankettőezer-négyszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az I. rendű felperesi társaság – melynek a II. rendű felperes üzletrész-tulajdonosa, egyben alkalmazottja – és az alperes között korábban is állt fenn lízingszerződéses jogviszony. Majd az I. rendű felperes 2007. december 6-án az általa kiválasztott (X) típusú nyerges vontatóra az alperessel egyedi lízingszerződést kötött, miután annak tulajdonjogát az megszerezte. A lízingszerződés szerint a gépjármű bruttó vételára 17.400.000,-Ft, az első lízingdíj 2.900.000,-Ft, míg az összes lízingdíj 22.029.560,-Ft. Devizanemként svájci frankot tüntettek fel, a futamidőt 60 hónapban határozták meg. Az alperes képviseletében egy, a **(város 2)**-i kirendeltségén foglalkoztatott munkavállaló írta alá a szerződést. A lízingszerződés részét képezte az alperes szerződéskötéskor hatályos PLA.2007.1115/TEFI számú üzletszabályzata. Az üzletszabályzat 1.10. pontja szerint a lízingdíj magában foglalja a lízingbevevő tőketartozását, ami a lízingtárgy nettó beszerzési ára, a tőkére számított ÁFA-t, a kamatot, valamint a regisztrációs adót. Kamatra vonatkozó rendelkezései meghatározzák a mértékadó kamatlábat (a perbeli szerződésre vonatkozóan az I/12.c) pontban akként, hogy az a londoni bankközi piacon a svájci frank 3 havi időtartamra jegyzett Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb, azaz 3 havi LONDON InterBank Offered Rate-LIBOR) és a kamatláb hatályos referenciaértékét (1/14. pont). Az üzletszabályzat rögzíti, hogy a lízingbeadó jogosult megváltoztatni a még nem esedékes lízingdíjak összegét, ha a mértékadó kamatláb pénzpiacon kialakult értéke eltér az egyedi lízingszerződésben meghatározott hatályos referenciaértéktől, és az eltérést a hátralévő lízingdíjak összegét érintő -

„Kamatváltozás I” - nek nevezett – kamatkülönbözetként érvényesítheti (II.3.pont és I.18.a.) pont).
A II. rendű felperes – valamint további két társasági tag – az I. rendű felperes szerződésszerű teljesítéséért készfizető kezességet vállalt.
Az alperes a lízingszerződést 2013. január 2. napjára felmondta.

A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az üzletszabályzat rendelkezései – a Ptk. 205/A-205/B. és a 209/A. §-a alapján – nem váltak a lízingszerződés részévé. Álláspontjukat azzal indokolták, hogy az alperes nem tette lehetővé az üzletszabályzat tartalmának a szerződéskötés előtti megismerését, így azt el sem fogadták. Kifejtették, mivel az üzletszabályzat nem tekinthető a lízingszerződés részének, az I. rendű felperes nagyobb összeget teljesített a lízingszerződésben kikötötnél. Kérték továbbá, hogy a bíróság állapítsa meg, a szerződés 6.561.401,-Ft összegű alperesi követelés tekintetében lehetetlenné vált.

Korábban előterjesztett keresetük a tényállási részben idézett szerződési és üzletszabályzati pontok érvénytelenségének megállapítására irányult. Etekintetben hivatkoztak a Hpt. 213. § (1) bekezdésére, mely szerint a költségek pontos meghatározását tartalmaznia kell a szerződésnek, ami azonban a perbeli lízingszerződésből hiányzik. Álláspontjuk az volt, a devizára vonatkozó kikötés azért érvénytelen, mert a folyósítás és a törlesztés forintban történt, a szerződés ugyanakkor nem tartalmazza az árfolyamrést, ami a Kúria döntése értelmében semmisséget eredményez.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a szerződés fogyasztói jellegét, melyre figyelemmel hangsúlyozta, hogy a Hpt. 213. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók. Kiemelte, a devizaalapú szerződést a bírói gyakorlat érvényes konstrukcióként ismerte el, az alkalmazott árfolyamkikötés a szerződéskötéskor hatályos jogszabályba nem ütközött. Kifejtette, a kamatváltozás képletét tartalmazza a szerződés részét képező üzletszabályzat, azt referencia kamatlábhoz kötötték. A változó kamatozású konstrukció sajátosságaiból eredően pedig a kamatváltozás alkalmazása a finanszírozó részéről nem minősül egyoldalú szerződésmódosításnak. Az általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzat rendelkezéseit ugyanakkor a felperesek megismerhették. Ezzel összefüggésben utalt arra is, hogy a felek korábban is üzleti kapcsolatban álltak, az új üzletszabályzati rendelkezések pedig a korábbiakhoz képest eltérő feltételeket nem tartalmaztak. Egyebekben hangsúlyozta, nem fogyasztói szerződés esetén tisztességtelen kikötésekre hivatkozással a követelés csak a megtámadási határidőn belül érvényesíthető, ami a perbeli esetben 2008. december 17-én letelt, melyen belül a felperesek igényt nem érvényesítettek. Végül állította, a szerződés nem lehetetlenült, hanem az I. rendű felperes szerződésszegése miatti felmondással megszűnt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indoklásában megállapította, hogy a peres felek között létrejött pénzügyi lízingszerződés nem minősül fogyasztói szerződésnek. A Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 1. pontja alapján rámutatott, a kölcsön devizanemének meghatározása nem érvénytelen sem jogszabályba ütközés, sem tisztességtelenség okán. A devizaalapú kölcsön (lízings) fogalmát ismerte a szerződéskötéskor hatályos 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet 11/D. §-a, amelynek fogalmát a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 2. számú mellékletének I.11. pontja is tartalmazza. Kifejtette továbbá, a lízingszerződésben a teljes hiteldíjmutatót nem kellett meghatározni, ilyen jellegű kötelező jogszabályi előírás nem volt, a felek ugyanakkor a tőkerészt meghatározták és a kamatösszeg is kiszámítható az összes lízingdíjból levonva a tőkerészt. Kiemelte, az I. rendű felperes az egyedi szerződésben rögzített nyilatkozat aláírásával kijelentette, hogy az üzletszabályzat rendelkezéseit megismerte, azokat elfogadta, így nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy az általános szerződési feltételek nem váltak a szerződés részévé. Megjegyezte, a Ptk. 205/B. §-a szerint egyébként is csak azon általános szerződési feltételek megismertetésének kötelezettsége terheli az alperest, amelyek a korábbi,

szokásos szerződési gyakorlattól eltérnek. Ennek kapcsán lényegesnek tartotta, hogy az I. rendű felperes ügyvezetője maga nyilatkozott arról, hogy a perbelit megelőzőleg is állt fenn lízingszerződéses jogviszony a felek között, melyhez képest az alperes általános szerződési feltételei érdemben nem változtak. Mivel a szerződés nem minősül fogyasztói jellegűnek, a Ptk. 209/A. §-a nem alkalmazható. Erre figyelemmel mellőzte az egyes támadott üzletszabályzati rendelkezések részletes vizsgálatát azzal, hogy az alperes elévülési kifogása egyébként is megalapozott. Végül kifejtette, az érvényes alapszerződést biztosító mellékkötelezettség sem minősíthető érvénytelennek, ugyanakkor a felperesek szerződés lehetetlenülésére történő hivatkozása is téves, mert az a szerződés felmondása következtében dogmatikailag kizárt.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést – tartalma szerint – az ítélet megváltoztatása és az alperes keresetük szerinti marasztalása érdekében. Jogorvoslati kérelmük indokaként előadták, az elsőfokú eljárásban mindenekelőtt alaki kifogásra hivatkoztak: arra, hogy a perbeli lízing- és a garanciaszerződés létre sem jött, mert azokat az alperes részéről szerződéskötésre nem jogosult személyek írták alá, és azok – a keltezéssel ellentétben – nem **(város 1)**-en, hanem **(város 2)**-ben kerültek aláírásra, az alakiség megkötésével kötött szerződés pedig semmis. Hangsúlyozták, erre nézve az elsőfokú döntés indokolást nem tartalmaz.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Indokolásában kiemelte, a felperesek fellebbezésükben olyan körülményekre hivatkoztak, amelyekre sem keresetlevelükben, sem annak módosításaiban nem utaltak, ezért az – a Pp. 247. § (1) bekezdése alapján – meg nem engedhető keresetmódosításnak minősül. Érdemben kifejtették, amennyiben a perbeli szerződést az alperes részéről aláíró személy képviseleti jogosultságát a bíróság nem látná bizonyítottnak, akkor álképviselőnek minősül, akinek eljárását a lízingbeadó a Ptk. 221. § (1) bekezdésének megfelelően jóváhagyta.

A fellebbezés **alaptalan.**

Miután a fellebbezés az elsőfokú ítéleti érveket nem támadta, az ítélet táblája kizárólag a fellebbezési hivatkozások kapcsán fejt ki álláspontját, megjegyezve, hogy az elsőfokú döntéssel egyetért.

A felperesek jogorvoslati kérelmükben alaki hibára hivatkoztak tekintetben, hogy az alperes részéről a szerződéskötésre nem jogosított személyek írták alá a perbeli lízing- és garanciaszerződést, amik a keltezésben szerepeltetettel ellentétesen nem **(város 1)**-en, hanem **(város 2)**-ben kerültek aláírásra.

Ezzel összefüggésben téves az alperes fellebbezési ellenkérelme, mely szerint a fellebbezésükben előadottakra a felperesek korábban ne hivatkoztak volna.

A peradatok szerint a felperesek a Szegedi Járásbíróságon 2013. október 2. napján megtartott tárgyaláson az alaki hibákra alapított érvénytelenségi hivatkozásukat már előadták (Szegedi Járásbíróság 17.G.40.075/2013/15. számú jegyzőkönyv 2. oldal 1-2. bekezdés). A bíróság azonban az e tárgyalást elhalasztó végzésében – a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés mellett – felhívta a felpereseket, nyilatkozzanak, mely szerződések érvénytelenségét kérik megállapítani és konkrétan jelöljék meg az ezt megalapozó jogszabályhelyeket. Határidő-hosszabbítást követően a felperesek 20. és 21/F/1. alatt csatolt előkészítő irataikban terjesztették elő egységes szerkezetbe foglalt kereseti kérelmüket, amelyek között alaki hibára utalás, ezzel kapcsolatos tényelődás már nem szerepelt. 21/F/1. számú beadványuk 5. bekezdése az alperes részéről a szerződést aláíró személyt kifejezetten mint alperesi szervezeti képviselőt említi. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének a korábbi – a későbbiekben már nem fenntartott – hivatkozásra, az alaki hibára nem kellett kitérnie, ítéletében az összes módosított kereseti érvet értékelte, így az megfelelt a Pp. 213. §

(1) bekezdésében szabályozott teljesség követelményének. Ha erre kitér, az a kereseti kérelmen való túlterjeszkedést jelentette volna (Pp. 215. §). Téves ezért a felperes azon fellebbezési hivatkozása, mely szerint az elsőfokú bíróság indoklási kötelezettségének nem tett eleget.

Mindezek következtében az ítéletábrának vizsgálnia kellett, hogy a fellebbezési hivatkozás másodfokú eljárásbeli keresetváltoztatásnak minősül-e, miután a Pp. 247. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. A 146. § (5) bekezdés a) pontjában foglalt nyilatkozat akkor tehető, ha annak a 235. § (1) bekezdése alapján helye van. Az idézett rendelkezés visszautal a Pp. 146. § (5) bekezdésére, mivel ott a jogszabály már pontosan meghatározta, mely esetkörök nem tekinthetők keresetváltoztatásnak, egyben a Pp. 247. § (1) bekezdése a másodfokú eljárásban is lehetővé teszi a keresetváltoztatásnak nem minősülő nyilatkozat megtételét akkor, ha abban a fél nem hivatkozik új tényre, illetve bizonyítékra. Utóbbi korlátozás tekintetében ugyanis a Pp. 235. § (1) bekezdésének tiltó szabálya érvényesül.

Jelen esetben az érintett felperesi hivatkozás nem minősül keresetváltoztatásnak, hiszen csupán újabb tényt hoz fel a keresettel egyébként érvényesített jog megalapozására (Pp. 146. § (5) bekezdés a) pontja). Az új tényre való hivatkozás viszont a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezési szakban meg nem engedett, hiszen az nem az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező felperesek tudomására, amit az általuk a 2013. október 2-i tárgyaláson előadottak is alátámasztanak. Emiatt pedig kifejtett fellebbezési érvelésük érdemben nem vizsgálható.

Csupán megjegyzi az ítéletábra, a felpereseknek a Ptk. 217. § (1) bekezdésére alapított fellebbezési hivatkozása érdemben is alaptalan.

Kétségtelen, a rendelkezésre álló peradatok alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a lízingszerződést az alperes nevében aláíró személy rendelkezett-e az alperes képviseletére őt feljogosító meghatalmazással, ezért eljárása legfeljebb álképviseletnek minősülhet. Álképviselet esetén viszont a képviselt személy utólag is jóváhagyhatja az álképviselő eljárását a Ptk. 221. § (1) bekezdése értelmében, ez esetben úgy kell tekinteni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással járt volna el. Ilyen helyzetben a bíróság nem alkalmazhatja az érvénytelenség jogkövetkezményeit (BH 1993.181., BH 1994.501., BH 2004.181., eBDT 2014.3109. számú jogesetek). Az alperes pedig a perbeli lízingszerződést aláíró személy eljárását utólag jóváhagyta egyrészt ráutaló magatartással azzal, hogy a lízingszerződés alapján őt terhelő kötelezettségeket teljesítette, hiszen az I. rendű felperes által kiválasztott lízingtárgyat megvásárolta és azt a használatába adta, másrészt a per folyamán korábban kifejezett jóváhagyó nyilatkozatot is tett.

Egyebekben megjegyzi az ítéletábra, hogy a szerződés megjelölt alaki hibájára legfeljebb az alperes hivatkozhatna. Az alperes képviseletében eljáró személy képviseleti jogosultságának hiánya ugyanis felperesek számára hátránnyal nem járt, maguk sem állították, hogy az alperessel nem kötöttek volna szerződést vagy más tartalommal kötötték volna meg azt, ha olyan személy járt volna el a képviseletében, aki vitathatatlanul rendelkezett képviseleti joggal. A szerződéskötés az I. rendű felperes és az alperes érdekeit, céljait egyaránt szolgálta.

A szerződéskötés helye pedig a lízing- és készfizető kezességi szerződésnek nem lényeges eleme, így annak téves feltüntetése a szerződések létrejöttét, érvényességét nem befolyásolja.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek viselni az alperes ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költségét, amelyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alkalmazásával kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan határozott meg. Ugyancsak pervesztességükre figyelemmel kötelezte a felpereseket az illetékfeljegyzési joguk folytán feljegyzett másodfokú eljárási illeték viselésére az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján.

S z e g e d, 2015. május hó 15. napján

Dr. Kiss Gabriella sk. . Bálint Attila sk. . Michelsz Klára sk.
a tanács elnöke előadó bíró bíró